

A prostituált bűnelkövető vagy áldozat?

NAGY Zita

A tanulmány a prostitúció jelenségét társadalmi, gazdasági és jogi perspektívából vizsgálja, a hazai szabályozási rendszer ismertetésén keresztül, kritikai megfontolásokra rámutatva, az áldozat és a bűnelkövető szerepkörének tisztázásával.

A kriminológia tudományának alapvetően megértő beállítottságához, illetve kritikus szemléletéhez hűen kívántam megközelíteni a címben jelzett témakört és a holdudvarában megfogalmazott kritikámat. Elfogadva, hogy „védeni kell a prostituáltat, ugyanakkor a hasznot lefölöző, élősdie és járulékos bűnözésével tényleges társadalmi károkat okozó személyeket szigorúan meg kell(ene) büntetni”,¹ egzakt problémára kerestem az esetleges megoldásokat. Érdekelte annak a jelenségnek a társadalmi, gazdasági, jogi háttere, amely – társadalmi ellenszenvet kiváltva – a mai napig éli „fénykorát”. (A későbbiekben kitérek a fénykor mibenlétére, illetve arra, hogy ez mely személyi kör számára jelent valóban ilyen időszakot.)

A témakör minél teljesebb feldolgozása érdekében a vizsgálatot a prostitúció körülbéli mibenlétének definiálásával kezdtem, majd szabályozási rendszerének megismerésével folytattam. A széles körű átláthatóság érdekében a szabályozást érintő kritikai megfogalmazásokat kerestem, mind tudományos oldalról, mind pedig az érintettek részéről. A munkám során tapasztaltakat szeretném az olvasóknak átadni azzal a céllal, hogy a *prostituált* szó, többé ne „bordélyház előtt ácsorgó kéjné”² jelentsen, sokkal inkább egy periférikus területen dolgozó, védelemre szoruló személyt.

Alapvetések, megállapítások

Az összetettebb vizsgálódás előtt fontosnak tartom ismertetni korunk hatályos – több területet, így közigazgatási, büntetőjogi felületeket is érintő – jogi rendelkezéseit. Egyrészt a későbbi könnyebb érthetőség, másrészt a jog által kijelölt határok és az azokból adódó állami szabályozás megismerése végett. Következzék néhány alapvetés a jelenlegi szabályozásról. Ma a prostitúció (értsd: a prostituált tevékenysége) – a Büntető törvénykönyv³ értelmező rendelkezése szerint a „rendszeres haszonszerzés céljából történő szexuális cselekmény végzése” – nem bűncselekmény. A rávonatkozó bűncselekményi tényállást hazánkban 1993-ban hatályon kívül helyezték, azonban szabálysértési alakzatát a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési

1 Németh

2 A görög Szolón nevezi így a prostituáltakat törvényeiben. Lásd: Schreiber (1917)

3 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről, 459. § (1) bek. 25. pont

nyilvántartási rendszerről szóló törvény tartalmazza: „tiltott prostitúció: Aki a külön törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján hozott önkormányzati rendeletben a szexuális szolgáltatással összefüggő korlátozást, illetve tilalmat megszegi, szabálysértést követ el”.⁴

Ezek alapján a prostitúció – a fentiekben meghatározott cselekvésként – bizonyos feltételek teljesítésével legális tevékenységként elismert. Ilyen feltétel – a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvényben⁵ foglaltaknak megfelelően –, hogy védett övezetben⁶ tilos a prostitúció felajánlása és folytatása, míg az önkormányzatok által kijelölt türelmi zónán⁷ belül ezen szolgáltatás nyújtása megengedett. (Ezeken túlmenően korábban, a 41/1999. (IX. 8.) EüM rendeletben⁸ foglaltaknak megfelelően orvosi engedéllyel kellett rendelkeznie a prostituáltnak tevékenysége folytatásához.) Amennyiben tehát ezeknek a rendelkezéseknek eleget tesz, szabálysértés miatt sem vonható felelősségre.

Kérdés, hogy a jogalkotói rendelkezések jogalkalmazói területen életképesek-e, a kodifikált problémakezelési javaslatok gyakorlati végrehajtása sikeres lehet-e, hiszen a prostitúció kezelését szolgáló szabályozás érvényesülésének elmaradásával – tehát a jogalkalmazói mulasztás miatt – a prostitúció továbbra is ellenőrizhetetlen és kezelhetetlen probléma marad.⁹

Azon felvetés kapcsán, hogy a gyakorlatban a védett övezetek, türelmi zónák és orvosi engedélyek állami eszközökké avanszálhatók-e, Dr. Borai Ákos értékes gondolatait szemelvényezném.¹⁰ Felmerül, hogy – mint helyi igazgatási szerveződések – az önkormányzatok gondoskodnak-e vagy képesek-e gondoskodni a zónák és övezetek¹¹ kijelöléséről. A törvényből eredő, közkerölcs védelme érdekében megkövetelt önkormányzati kötelezettség finanszírozási források hiányából kifolyólag mulasztásba torkollhat. Míg a szemétszállítás és a közvilágítás önkormányzati feladata az Ötv.-ben¹² szakaszokba foglalt kögens kötelezettség, addig az övezetek és zónák felállítására különleges feladatként jegyezve már kivitelezhetetlen az önkormányzatok rendelkezésére álló pénzügyi forrásokból. A helyi igazgatás erre nem tud a központi

4 2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről, 172. §

5 „Maffiaellenes törvény”

6 Védett övezet: a közterület meghatározott részei és az ezeken a védett közterületeken működő nyilvános helyek, ahol a prostituált sem szóban, sem egyéb módon nem ajánlhatja fel szexuális szolgáltatását és nem is fogadhat el erre irányuló ajánlatot. Jelenleg ilyen övezetnek számít a köztisztviselők 300 méteres és a fúttak 50 méteres körzete, de az önkormányzatok más területet is védetté nyilváníthatnak.

7 Türelmi zóna: a közterületnek az önkormányzat rendeletében a prostitúció tömeges megjelenése esetén kijelölt azon körzete, ahol a prostituált szexuális szolgáltatásra felajánlkozhat vagy a szexuális szolgáltatásra irányuló kezdeményezést elfogadhatja. (A türelmi zóna kijelölése nem mellőzhető az 50 ezernél több lakosú településeken, ha a közterületi prostitúció „folyamatosan észlelhető”. Általános gyakorlati tapasztalat, hogy nem minden önkormányzat tett ennek eleget, szankcionálva mégsem lettek.)

8 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet a prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról. Ezt az 1/2011. (I. 14.) számú határozatával az Alkotmánybíróság megsemmisítette.

9 Borai (1996)

10 Borai (2005)

11 A továbbiakban „övezet” és „zóna” alatt a „védett övezet” és „türelmi zóna” definíciója értendő.

12 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

költségvetésből származó hozzájárulást igényelni (mint a jogszabályilag nevesítetlen feladatokra).¹³

Ezen túlmenően felmerül az orvosi igazolás/engedély problematikája. Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában, New Yorkban, 1950-ben elfogadott és Magyarországon az 1955. évi 34. számú törvényerejű rendelettel belső jogunkba vont szabályozás – mint nemzetközi egyezmény – rögzíti, hogy a prostituáltak „különleges nyilvántartásba nem tartozhatnak, nem láthatók el, nem kell rendelkezniük külön igazolvánnyal, nem eshetnek különleges ellenőrzési vagy bejelentési előírások alá.”¹⁴ Tekintettel tehát a cikkely rendelkezésére, a prostituált e vonulatban semmilyen jogcímen nem tartható nyilván, ennél fogva orvosi igazolással/engedéllyel rendelkezni nem tud, ezzel a prostitúció korlátozhatatlan jelenség marad, a prostituált pedig védtelen. Mindazonáltal olyan védhető okfejtésekkel is élhetünk, hogy a New York-i egyezmény a stigmatizáló nyilvántartásokra szorítkozva tilt, a nem diszkriminatív jelleget célzó közegészségügyi, közrendvédelmi, átláthatósági szempontból működtetett nyilvántartásokat azonban valószínűsíthetően – az egyezmény rendelkezéseivel elérni kívánt célból adódóan – engedélyezi.

A vizsgált önkormányzati teendők és orvosi engedély vonatkozásában, a jelenlegi szabályozásunkba illeszkedően, megoldási konstrukcióként területi korlátozásokat szükséges eszközölni a prostitúció – mint egy létező jelenség társadalom által tolerált – megnyilvánulására és a hozzá kapcsolódó (nem ideértve a bűncselekményeket) cselekmények végezhetőségére nézve. Lehetséges megvalósítási módozata mindennek az önkormányzati pénzügyi lehetőségeket és kereteket figyelembe véve *a*) egyes területeket védetté nyilvánítani. Ennél fogva tiltanak e kijelölt védett övezetekben a prostitúciós megnyilvánulásokat, érvényesítve ezzel közegészségügyi, valamint közrend- és közérkölcsvédelmi szempontokat. Ebben az esetben türelmi zónák kijelölése nem válna szükségessé, hiszen ahol tiltott, ott *ab ovo* végezhető e tevékenység. (Itt azonban meglátásom szerint ingoványos talajra léphet a jogalkotó és a jogalkalmazó, hiszen ahol nincs tiltás, ott az engedély csupán vélelmezhető. Lefedetlen terület, amely jogalkotói hiányosságra vezethető vissza, és amely a jogalkalmazó bizonytalanságát eredményezheti.)

A szabályozás megközelíthető továbbá az ellenkező oldalról is: *b*) kizárólag türelmi zónák kijelölésére kerülne sor, és az azokon kívül folytatott prostitúciós cselekmények implicit válnának a jog által tilalmazottá és büntetendővé. A zónán belül – közterületen is – legálisan valósulhatnak meg a prostitúciós magatartásformák, további területi, helyi meghatározások nélkül. A legkörültekintőbb szabályozási opció mégis *c*) az előző kettő összevonásával születik: a védett övezetek mellett a türelmi zónák telepítése is megtörténik, konkrétan nevesítve, hol tiltják, hol engedélyezik a prostituáltak legális munkavégzését. Mindezzel lehetőséget biztosíthatnánk a „munkavállaló munkavégzésre kijelölt helyén” való esetleges – további szabályozást szükségessé tevő – állami védelemre, az ellenőrizhetőség, átláthatóság érdekében. Mindenekelőtt tehát – a jogi

13 Borai (1996)

14 New York-i nemzetközi egyezmény az emberkereskedeletről és a prostitúcióról, 6. cikk;

fogalmak egyértelmű tisztázásával – az egyik struktúra melletti elköteleződésre és a betartathatóság érdekében állami finanszírozásra, a betartás végett pedig állami ki-kényszeríthetőségre van szükség.¹⁵

Mindezek tükrében az immár legális tevékenységhez – mert tételezzük fel az egzakt szabályozás kimerítő betartását – vajon milyen védelem társul? A legalapvetőbb példa erre az lehetne, hogy amíg a gyári munkást védi a munka törvénykönyve,¹⁶ a munkavégzéshez munkavédelmi, egészségügyi szabályokat társítva, addig a prostituált vajon áll-e hasonló védelem alatt? Nyújt-e a jelenlegi szabályozás mentőövet számukra? Ezen túlmenően figyelemmel kell lennünk a prostitúciós tevékenységhez kapcsolódó járulékos bűncselekményekre, amelyek fokozott védelmet követelnének meg.

A továbbiakban azt kívánom ismertetni, hogy melyek azok a körülmények, amelyek a prostituáltak (kifejezetten a legális prostitúciós tevékenységet végzőket értve ide) védelmét megkövetelnék, majd a következő alfejezetben a megoldási kísérletekről szólnék.

Elsődlegesen azt kell megállapítanunk, hogy a legális prostitúciós tevékenységet a prostituált – legyen az nő vagy férfi¹⁷ – rossz anyagi háttér, gazdasági kiszolgáltatottság miatt, munkavégzés¹⁸ érdekében végzi. (Itt nem szólva azokról az összetettebb esetekről, amikor teljes mértékben kényszer hatására szolgáltatnak, fizetséget sem kapva érte.) A prostituálnak ebből jövedelme származik, amelyből fedezni tudja saját (esetlegesen családja) szükségleteit, kiadásait. A probléma akkor jelentkezik, amikor a prostituált tevékenységéhez más személyek társulnak, kihasználva annak munkavégzési sajátosságait, ekkor egyfajta társulási formáról beszélhetünk, úgymint: kerítés, prostitúció elősegítése vagy kitarthatás. Így ezen személy anyagilag megkárosítja és érzelmi-lelki függőségben tartja a törvényes munkavégzőt. Az állam jelenleg úgy kívánja a prostituált védelmét megteremteni, hogy a prostitúciós tevékenységhez kapcsolódó járulékos cselekményeket pönalizálja, büntetni rendeli, különösen a Btk. 200–202. §-ában foglaltak szerint.

Az elkövetők felderítése azonban nehézkes, a bizonyítás időigényes és sokszor eredménytelen. „Általános tapasztalat, hogy a prostituáltak akkor fordulnak a hatósághoz, tesznek feljelentést, amikor köztük és futtatójuk között megromlik a viszony. Ugyanakkor a nyílt büntetőeljárások során – miután rendeződött a viszony, vagy meg lettek félemlítve – gyakran visszavonják terhelő vallomásukat, még a hamis vád következményeit is vállalva.”¹⁹ A lányok kiszolgáltatott helyzetükben ragaszkodnak az egyetlen, erős, őket feltétel nélkül elfogadó rabtartóhoz, hiszen általában a környezetnél, ahonnan ki kívánnak szakadni a munka folytán, ez a szituáció is jobb. Emellett, miután

15 Borai (1996) 14.

16 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

17 Tamási Erzsébet tanulmányában szól arról, hogy jellemzően heteroszexuális kapcsolatokról beszélhetünk e körben, amelyben a szexuális csere kínálatát elenyésző kivétellel nők, a keresletet döntően férfiak képezik. Lásd: Tamási (2012)

18 Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához. Lásd: Alaptörvény XII. cikk (1) bek.

19 Németh

eltartókká váltak, fontosnak érzik magukat, nem feleslegesek: Marianna 19 éves. Szerelmes lett a barátjába. Kellott a pénz, a férfi rábeszélte, hogy ameddig nem kap állást, menjen le a placra. Ennek két éve.²⁰

Kétségtelen, hogy a jelenlegi szabályozás nem biztosít oltalmat a prostituáltak számára, így a szabályok betartásával prostitúciós tevékenységet végző személyek nemhogy bűnelkövetők nem lesznek, hanem sokkal inkább áldozattá válnak, például kitarotvává vagy emberrablás passzív alanyává (akár már fiatalokként). A fentiek tükrében tehát fennáll a kérdés: mi lenne a helyes jogalkotói, illetve rendészeti reakció a jelenségre?

Megoldáskeresés

Figyelemmel kell lennünk arra, hogy megoldásként olyan központi-állami szabályozási lehetőséget keressünk, amely a prostituáltat mint munkavállalót védi, egészségügyi, gazdasági hálót biztosít számára, miközben az említett „élősdí” társulásoktól óvja. Új-Zéland²¹ például a 2003-ban kiadott reformtörvényével²² legalizálta a szexmunkát, kiindulva azon megfontolásból, hogy a prostituáltak életét a dekriminalizációval biztonságosabbá teheti. Mi alapján feltételezte ezt?

Kiindulóponként tisztázni kellene az *Ügyvédek Lapja* 1996. évi 2. számában megjelent egyik cikk címének felvetését: „Prostitúció: tűrés vagy tiltás?”²³ – vagyis vizsgálendő lenne, melyik utat tanácsos választani, ha az elsődleges cél a prostituált védelme. Tiltsa-e törvény a tevékenység minden formáját, vagy tűrje, ahogy most, esetleg tágabb körben is? Ilyen „tisztá” lehetőségként egyik sem ajánlott. Az eredményes tiltás kivitelezhetetlen, hiszen kereslet mindig lesz – biológiai szükségletről beszélünk –, így kínálat is. (A dolgozat elején említett „fénykor” fogalmára itt térnék vissza, hiszen – tekintve a növekvő keresletet – az „élősdí” személyeknek egyre több lehetőségük nyílik haszonszerzésre a prostituált kihasználásával, főként, hogy felkutatásuk, az általuk elkövetett bűncselekmények bizonyítása bonyolult, sokszor eredménytelen.) Az engedélyezés körének szélesítése pedig társadalmi felháborodásra adna okot, hiszen – Tamási Erzsébet szavaival élve – „a pénzért vásárolt szexuális cserét soha sem kísérte társadalmi, morális jóváhagyás”.²⁴

Lehetőségek

A felvetett megoldási javaslatok mellett már létező állami reakciókról is beszámolhatunk. Ezek közé tartoznak az egyes prostitúciós modellek, amelyeket az országok kialakítanak, s annak megfelelően illeszkednek egy-egy típusba, hogy miként viszonyulnak a prostitúció jelenségéhez, hogyan szabályozzák azt, illetve milyen eszközökkel védik

20 A szerző által kreált gondolat, amely az eltartói minőséget, a függésbeli helyzetet hivatott prezentálni.

21 www.parliament.nz/en-nz/parl-support/research-papers/00PLSocRP12051/prostitution-law-reform-in-new-zealand

22 Prostitution Reform Act – PRA (2003)

23 Borai (1996)

24 Tamási (2012) 321.

a prostituáltat. Az 1) csoportot a zéró toleranciát hirdető országok képezik, amelyek a prostitúció valamennyi vonatkozásának büntetés alá vonásával kívánják rendezni a kérdést, például: Románia, Kína és India. A 2) kategóriába tartozó államok a teljes engedélyezésben látják a probléma megoldását, például: Hollandia és Dánia. A 3) modell követői a prostitúciót ugyan legálisnak ismerik el, de bordély létesítésére nem adnak lehetőséget, idetartozik például Magyarország. A 4) típus a svéd modell (ez jellemző Svédország mellett Norvégiára is), ahol „a prostitúció minden szegmensében jogilag tiltott, ám a szex eladását nem bünteti a törvény, a vásárlást, azaz a klienseket igen”.²⁵

Láthatjuk tehát, hogy a megoldást némely ország a tiltásban látja, s ez esetben a tiltott magatartáshoz nem kell a védelmet megteremteni. A teljes legalizálás esetében éppen ellenkezőleg. Azzal, hogy akár bordélyházak felállítását is lehetővé teszi, egyszerűbb ellenőrizhetőséget, és így megvalósítható védelmi helyzetet biztosít a rendvédelmi szervek számára is. (Gondoljunk arra, hogy a rendőrségnek könnyebben kivitelezhető a házak felügyelete, mint az utcai lefedés.) Ugyanakkor ez a modell nem feltétlenül alkalmas a társadalmi elégedettség fenntartására, a feltételezhetően növekvő számú prostituálti megjelenések okán. A vegyes rendszert preferáló államok a középútat kívánják megtalálni, azonban – amint hazánk helyzete is mutatja – e modell sem tud megfelelő, minden oldalról szabályozott, ugyanakkor védelmet is biztosító szisztémát kivitelezni a prostitúciós tevékenység terén. Ennek fő okai közé tartoznak az eltérő állampolgári igények, a rendvédelmi szervek anyagi forrásai, a szabályozás felszínes volta, a kriminológiai ismeretek hiánya, továbbá a „szociális háló lyuka”. Mi tehát a teendő?

Összegzés, állásfoglalás

„A prostitúció központi eleme a szexualitás és a tevékenység társadalom számára elfogadható keretek között tartása”²⁶ úgy, hogy a prostituált a munkavégzés során védelem alatt álljon, mind gazdasági javai vonatkozásában, mind testi, lelki, szellemi tekintetben. Mivel eltüntetni nem lehet a prostitúció jelenségét, biztonságosabb keretek közé kell terelni.

Véleményem szerint a prostituált védelmét biztosító intézkedések bevezetése és a jogi szabályozási lépések előtt elengedhetetlen lenne egy szemléletváltás. Nem csupán a társadalom részéről, hanem az állam, a jogalkotó, a jogalkalmazó, a nyomozó hatóságok, illetve a rendészeti szervek részéről is. Hiszen ameddig bűnös cselekedetként tekintenek a prostituáltak tevékenységére, addig az ahhoz fűződő jelenségeket – mint például az emlegetett szükséges védelmet, magát a problémát – nem fogják tudni helyesen kezelni. (Így például szükséges lenne, hogy a hatóságok a prostituáltakat áldozatként kezeljék, valamennyi áldozati jogot megadva számukra, nem pedig minden esetben bűnelkövetőként!²⁷) Ez azonban elgondolásom szerint széles körű tá-

²⁵ Tamási (2012) 323.

²⁶ Tamási (2012) 329.

²⁷ Németh

jékozottságot és bizonyos nemű szociális érzékenységet feltételez, valamint törekvést arra, hogy változzon a mai helyzet. Ezek után következhet a szabályozásbeli korrekció.

Egyedi álláspontom szerint kategóriánk – a „tűrés és tiltás” szabályozási modell – keretei nincsenek kőbe vésve. Az, hogy a New York-i nemzetközi egyezményhez igazodóan az állam nem vezet diszkriminatív, stigmatizáló, majdhogynem bűnügyi nyilvántartást a prostituáltokról, nem jelentheti e személyek – társadalombiztosítási, nyugdíjfolyósítási és hasonló jellegű – juttatásokban megnyilvánuló hátrányos megkülönböztethetőségét. Amennyiben nyitott reformistaként képesek vagyunk – vallási, erkölcsi meggyőződéseinktől függetlenül – a régebbi korok tanításai mellett a változó generációk változó gazdasági környezetét és a szexualitás iránti kereslet ezzel összefüggő növekedését tudomásul venni, a „szexmunkásra” (a szót bármiféle negatív kicsengés nélkül használva) mint egészen más foglalkozási körben tevékenykedő, ugyanakkor éppúgy elfogadásra, támogatásra és védelemre érdemes személyre tekinthetünk. (Glosszaként jegyezném meg, hogy mindezeket kizárólag az egészségbiztonsági, munkabiztonsági előírásokat betartó prostituáltakra vonatkoztatom.) Meglátásom szerint, amennyiben elfogadjuk, hogy a prostitúció jelensége létezik, és a kereslet miatti kínálat érthető, ideje betartatható jogszabályokat alkotva biztosítani az állami kontroll kiegyensúlyozott voltát.

Ennélfogva nem tartom ördögtől valónak védett övezet és türelmi zóna kijelölését, olyan konkrét előírásokkal, amelyek szerint a türelmi zónán belül az arra kijelölt, hatóság által óvott és ellenőrzött helyeken – a bordélyházakban – gyakorolható a magatartásforma (munkavállalókkal, számlaképes vállalkozások keretein belül). Így a prostituáltak a többi, jövedelmét bevalló, adózó polgárhoz hasonlóan folytathatják tevékenységüket. (Feltehetjük a kérdést, hogy nem kapnak-e így a fentebb említett élősdie személyek is oltalmat a bordélyházak falain belül. Véleményem szerint semmiképp sem többet, mint jelen joghézag által.) A kinevezett zárt helyek védelme, az ott dolgozóknak semmiképpen sem diszkriminatív jellegű nyilvántartásba vétele munkahelyet és munkahelyi védelmi hálót biztosíthat, az állami költségvetésben pedig egy eddig számba nem vett – a keresletet figyelembe véve vélhetően nem elhanyagolható – pénzmozgást is megjeleníthet.²⁸

A prostitúciós tevékenységhez köthető járulékos cselekmények bűncselekménnyé nyilvánítását továbbra is helyesnek és szükségesnek tartom, azonban annak érdekében, hogy ez a kívánt célt elérhesse, mindenképpen szükség lenne egy működőképes védelmi tervre. Fontos, hogy a prostituált érezze az állami támogatást, merjen az ellene bünt elkövetővel szemben hatósági úton fellépni. A biztonságos menedékhelyek kialakítására tett kísérletek is ez irányba mutatnak. A továbbiakban arra kellene összpontosítanunk, hogy az ehhez hasonló kezdeményezések anyagi háttere biztosítva legyen, a prostituáltak tájékoztatást kapjanak a lehetőségekről, illetve érezzék az állam, valamint a társadalom támogatását (ne pedig az ellenszenvét).

28 A tárgyaltak vonatkozásában e gondolatívet – mivel az jelenlegi kutatásomnak nem tárgya – nem kívánom továbbvinni.

Összegzőképpen jegyezném meg, hogy a téma kiválasztásakor valamiféle ellen-szenv bennem is volt a prostituáltak, illetve tevékenységük kapcsán. A kutatómunka során azonban rá kellett jönnöm, hogy ennek oka a tájékozatlanságom volt. Amíg világ a világ, erkölcsileg vitatható lesz a munkavégzésük jellege, a szolgáltatások közti különbségtételre azonban megmagyarázható okunk véleményem szerint nincs.²⁹ Gondolataimat Dr. Borai Ákos szavaival zárnám, aki szerint a prostitúció egy „természetes társadalmi szükségletet kielégíteni hivatott szolgáltatás”.³⁰

HIVATKOZOTT JOGSZABÁLYOK

1950-es New York-i nemzetközi egyezmény az emberkereskedelemtől és a prostitúcióról
1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről
1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról
41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet a prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról
2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól
1/2011. (I. 14.) AB határozat
2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

FELHASZNÁLT IRODALOM

Borai Ákos (1996): Prostitúció: tűrés vagy tiltás? In: *Ügyvédek Lapja*, 35. évf. 2. sz. 19–28.
Borai Ákos szakértői anyaga a Belügyminisztérium Rendészeti és Bűnmegelőzési Helyettes Államtitkársága számára – Vitaindító a magyarországi prostitúció kezelésének nehézségeiről, a helyzet normalizálására irányuló törekvésekről, javaslatokról. (2005)
Forrai Judit (1999): Szegénység és bűnözés különös formája a budapesti utcákon: a férfi- és női prostitúció. In: *Belügyi Szemle*, 47. évf. 2. sz. 91–101.
Gönczöl Katalin – Kerezi Klára – Korinek László – Lévy Miklós (szerk.) (2006): *Kriminológia – szakkriminológia*. Budapest, CompLex Kiadó.
Németh Zsolt: *A prostitúció – rendőrségi nézőpontból*. SZTE Állam- és Jogtudományi Kar, 2013–2104-es tanév, a *Szakkriminológia* című kurzus előadásának anyaga.
Németh Zsolt (1997): Új jelenségek a bűnözésben: pedofília és fiatalkori prostitúció. In: *Belügyi Szemle*, 45. évf. 10. sz. 49–58.
Schreiber Emil (1917): *A prostitúció*. Budapest, Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Rt.
Smura János (2004): A közterületi prostitúció kezelésének nehézségei Veszprémben. In: *Belügyi Szemle*, 52. évf. 4. sz. 91–95.
Tamási Erzsébet (2012): Tiltás vagy támogatás. Idealizmus vagy realitás. A prostitúció szabályozásának alternatívái. In: *Magyar Jog*, 59. évf. 6. sz. 321–333.
<http://szmm.gov.hu/main.php> (a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapja)
www.szexmunka.hu (a Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesületének honlapja)
www.parliament.nz/en-nz/parl-support/research-papers/00PLSocRP12051/prostitution-law-reform-in-new-zealand

29 Értsd: a szabályokat betartva folytatott prostitúció esetkörét.

30 Borai (1996) 19.

SUMMARY

Prostitute: Culprit or Victim?

NAGY Zita

This study would like to analyse the social, economic and judicial aspects of prostitution. The essay presents a critical approach to the Hungarian legal regulation raising the question whether a prostitute is a culprit or a victim.